

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

IMHALLEF

ONOR. VINCENT DEGAETANO LL.D.

Illum 24 ta' April, 2002

Appell Nru 228/2001

Il-Pulizija

v.

Louis Gauci Borda

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni migjuba mill-Pulizija Ezekuttiva kontra Louis Gauci Borda talli fil-5 ta' Ottubru, 2001 ghal habta tal-11.00pm waqt li kien gewwa l-garaxx tieghu li jinsab f'numru 13, Triq G. Briffa, San Gwann, bil-lejl kiser il-mistrieħ tan-nies bi hsejjes jew ghajjat, jew b'mod iehor;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) tat-12 ta' Dicembru, 2001 li permezz tagħha dik il-Qorti sabet lill-imsemmi Louis Gauci Borda hati skond l-imputazzjoni dedotta kontra tieghu u kkundannatu ammenda ta' hmistax-il lira (Lm15);

Rat ir-rikors ta' appell ta' l-imsemmi Louis Gauci Borda, minnu ppresentat fl-20 ta' Dicembru, 2001, li permezz tieghu talab ir-revoka ta' l-imsemmija sentenza;

Rat l-atti kollha tal-kawza; semghet il-provi u lid-difensuri tal-partijiet; ikkunsidrat:

Iz-zewg aggravji ta' l-appellant huma fil-fatt aggravju wiehed, u cioe` li ma kienx hemm provi li kien hu li fil-lejl in kwistjoni kien qed jagħmel xi hsejjes fil-garage li huwa għandu u li jigi taħt id-dar tal-kwerelanti. L-appellant jikkontendi in partikolari li ma hemm ebda presunzjoni "li l-kontravvenzjoni tal-ksur tal-mistireħ tan-nies, f'nuqqas ta' prova certa, jehel biha s-sid jew id-detentur tal-garage jew tal-fond".

Mill-kumpless tal-provi jirrisulta li l-appellant għandu mikri għandu garaxx li fih regolarment huwa jmur jagħmel xi xogħol fuq magni tal-karozzi bhala *hobby*. Bhala regola huwa jibda jinnaviga f'dan il-garaxx f'xi s-sebgha ta' filghaxija u jibqa' hemm sa tard bil-lejl. Skond ix-xhud Emmanuel Vassallo gie li jkun hemm ukoll xi hbieb jghinuh waqt li l-

appellant ikun qed jaghmel dan ix-xoghol. Mistoqsi specifikatament mill-Qorti jekk hu qattx ra lil haddiehor flok lill-appellant fil-garaxx, l-imsemmi Emmanuel Vassallo wiegeb fin-negattiv, u kompla jghid li meta l-garaxx ikun miftugh, hu dejjem ra lill-appellant gewwa fih. Skond mart Emmanuel Vassallo -- Mary Rose Vassallo --, pero`, meta dina giet mistoqsija mill-Qorti jekk qattx rat lil xi haddiehor flok l-appellant jahdem f'dak il-garaxx, dina wiegbet li gieli jkun hemm siehbu, li pero` ma kienitx taf x'jismu.

Qorti: Ikun mieghu jew ikun wahdu siehbu?

Xhud: Gieli jidhol wahdu u gieli l-bicca kbira mieghu jkun, imma gieli dahal wahdu.

Bhala fatt, fil-lejl u fil-hin indikati fl-imputazzjoni, hadd ma mar jittawwal fil-garaxx biex jara min effettivament kien qed jaghmel il-hsejjes ta' martellar li dwaru kienu qed jilmentaw il-konjugi Vassallo; u anqas hadd ma ra -- f'dik il-gurnata partikolari -- lill-appellant jidhol (f'xi s-sebgha ta' filghaxija, x'hin bdew bhas-soltu l-hsejjes) fil-garaxx in kwistjoni.

Issa, ghalkemm huwa veru li li ma hemm ebda presunzjoni ta' liqi li l-hsejjes jew l-ghajjat -- li jkunu jiksru l-mistrieħ tan-nies bil-lejl, u li jkunu gejjin minn xi fond partikolari -- ikun qed jaghmilhom is-sid jew id-detentur ta' dak il-fond, jista' jkun hemm presunzjoni ta' fatt f'dan is-sens; ossia jista' jkun hemm fatti bizzejjed li jindikaw b'mod indirett, u li ma jhalli ebda dubbju dettat mir-raguni, li kien is-sid jew id-detentur li kien qed jaghmel dawk il-hsejjes, anke jekk fl-okkazzjoni partikolari li dwarha tkun qed tindaga l-qorti hadd ma jkun effettivament ra jew kellem lis-sid jew lid-detentur. Fi kliem Sir Rupert Cross,

*Presumptions of fact (praesumptiones hominis) are merely frequently recurring examples of circumstantial evidence, and instances which have already been mentioned are the presumption of continuance, the presumption of guilty knowledge arising from the possession of recently stolen goods and the presumption of unseaworthiness in the case of a vessel which founders shortly after leaving port. These are all inferences which may be drawn by the tribunal of fact.*¹

Bhala ezempju ta' prova indizzjarja li minnha wiehed jista' jigbed konkluzzjoni partikolari, l-istess awtur jaghti l-ezempju tad-drawwa (*habit*):

*The fact that someone was in the habit of acting in a given way is relevant to the question whether he acted in that way on the occasion into which the court is inquiring.*²

U fl-edizzjoni ta' l-2001 ta' Archbold jinghad hekk dwar presunzjonijiet ta' fatt:

¹ Cross, R., Cross on Evidence Butterworths (London), 1979, p. 124.

² ibid. p. 40.

*A presumption arises where from the proof of some fact the existence of another fact may naturally be inferred without further proof from the mere probability of its having occurred. The fact thus inferred to have occurred is said to be presumed, i. e. is taken for granted until the contrary is proved by the opposite party...And it is presumed the more readily, in proportion to the difficulty of proving the fact by positive evidence, and to the facility of disproving it or of proving facts inconsistent with it, if it really never occurred.*³

Issa, għalkemm huwa minnu li mart il-kwerelant tghid li gieli kien hemm okkazzjonijiet fejn fil-garaxx kien hemm haddiehor (cioe` mhux l-appellant), l-ewwel qorti setgħet legittimament tiskarta id-deposizzjoni tagħha u tistrieħ fuq dik ta' zewgħa, li kien kategoriku li fil-hanut dejjem kien ikun hemm l-appellant. Kif inhu risaput din il-Qorti ma tiddisturbax l-apprezzament ta' fatt magħmul mill-ewwel qorti jekk tkun sodisfatta li dik il-qorti setgħet legalment u ragjonevolment tasal għall-konkluzzjoni li tkun waslet għaliha. F'dan il-kaz din il-Qorti hi tal-fehma li l-ewwel qorti, a bazi tad-deposizzjoni ta' Emmanuel Vassallo, setgħet legalment u ragjonevolment tasal għall-konkluzzjoni li waslet għaliha, u cioe` li kien l-appellant li fil-gurnata u fil-hin inkriminat kien qed jagħmel il-hsejjes fil-garaxx in kwistjoni.

Għall-motivi premissi, tichad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata.

Aldo Testone
Dep Registratur

³ Archbold: Criminal Pleading, Evidence and Practice – 2001 Sweet & Maxwell (London), para. 10-1, p. 1199.